

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Centrul de Excelență în Economie și Finanțe

"Aprob"

Directorul Centrului de Excelență
în Economie și Finanțe

Gabriel Pădă

Gabriel Pădă

"08" decembrie 2016

Curriculumul disciplinar

F.03.O.010 Teoria economică I (Microeconomia)

Specialitatea: 41220 – Finanțe și bănci

Calificarea: Ofițer operațiuni financiar-bancare

Chișinău 2016

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori:

1. Iacob Natalia, grad didactic I, master în management, Centrul de Excelență în Economie și Finanțe.
2. Fetescu Iulia, grad didactic II, master în științe economice, Centrul de Excelență în Economie și Finanțe.

Aprobat de:

Consiliul metodic-științific al Centrului de Excelență în Economie și Finanțe

Director _____

G. Palade

Gabriel Palade

"08" decembrie 2016

Recenzenți:

1. Dorel Plotnic, director adjunct Filiala Invest BC „Moldindconbank” SA, bd. Moscova 14/1, Chișinău
2. Elena Oboroc, contabil-șef, DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP, bd. Moscova 15/7, Chișinău

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic
<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>.

Cuprins:

I. Preliminarii.....	4
II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională.....	4
III. Competențele profesionale specifice modulului	5
IV. Administrarea disciplinei.....	5
V. Unitățile de învățare	6
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	8
VII. Studiu individual ghidat de profesor	8
VIII. Lucrările practice recomandate	9
IX. Sugestii metodologice	9
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	10
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	11
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	12

I. Preliminarii

Curriculumul disciplinar la "Teoria economică I" este un document normativ și obligatoriu pentru pregătirea specialiștilor în domeniul de formare profesională Finanțe, activitate bancară și asigurări, specialitatea Finanțe și bănci în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar. Economia formulează legi și principii care sunt folosite nu numai pentru a explica, ci și pentru a prognoza producerea unor fapte și fenomene, precum și pentru a influența desfășurarea lor. Înțelegerea legilor, principiilor economice contribuie la formarea capacităților de anticipare, de identificare a soluțiilor pentru atenuarea consecințelor negative provocate de factori destabilizatori.

O etapă importantă în pregătirea viitorilor specialiști este componenta economică, deoarece ea reprezintă baza oricărei activități umane. Adaptarea la noile condiții ale pieței presupune cunoașterea factorilor ce determină procesele și fenomenele economice precum și conceptele fundamentale ale economiei: nevoile umane, cererea, oferta, echilibrul pieței, echilibrul consumatorului, echilibrul producătorului, productivitatea factorilor de producție, costurile de producție și posibilitatea obținerii profitului, piețele concurențiale etc. În aceste circumstanțe disciplina "Teoria Economică" este fundamentală în formarea viitorilor specialiști.

Curriculum este structurat în 7 unități de învățare care au drept **scop** familiarizarea elevilor cu mecanismele funcționării microeconomiei și tendințele teoriei economice contemporane. Nota finală se va stabili în proporție de 60% reușita curentă și 40% nota de la examen.

Pentru accentuarea caracterului practic – aplicativ al unității de curs se recomandă corelarea teoriei cu exemple din economia națională și internațională. Se pune accentul pe domeniul de pregătire a elevilor; analiza unor procese și fenomene economice referitoare la economia Republicii Moldova în spațiul economic european și mondial.

Unitățile de curs ce necesită a fi studiate până la demararea procesului de instruire la modulul Teoria economică I sunt:

- U.01.O.004 Bazele legislației în domeniu
- U.01.O.005 Bazele antreprenorialului
- U.02.O.006 Dreptul afacerilor
- F.02.O.009 Corespondența economică
- S.02.O.030 Practica de inițiere în specialitate

II. Motivați, utilitatea unității de curs pentru dezvoltarea profesională

Motivația studierii Teoriei economice I este determinată de faptul că fundamentele teoretico-metodologice și aplicative însușite la această disciplină reprezintă premisele unei noi pregătiri ale elevilor pentru celelalte discipline economice din planurile de învățământ. Numai în acest context se asigură formarea unor economiști cu profil larg, cu o gândire creativ-prospectivă, capabili să se încadreze cu profesionalism la locul de muncă și să contribuie la soluționarea problemelor economice.

Omul desfășoară activitatea economică de producție într-un cadru istoricește determinat în condițiile utilizării unor resurse limitate. Apare astfel necesar ca activitatea economică să fie analizată atât în funcție de amploarea sa, cât și din perspectiva finalității scontate. Scopurile

propușe trebuie ierarhizate pe diferite perioade, iar comportamentul omului se impune a fi evaluat în relația sa cu tehnica și societatea. Aceste și altele sunt conceptele care contribuie la crearea gândirii economice cu scopul soluționării situațiilor de problemă.

Principiile și metodele de comparație a veniturilor marginale și costuri marginale, precum și modalitățile de maximizare a profitului formează la viitorul specialist sau antreprenor filosofia gestionării business-ului și a instrumentelor decizionale argumentate teoretic care se revăd în activitățile reale. Demersul didactic va contribui la dezvoltarea gândirii critice și creative la elevi, motivării interesului dezvoltării profesionale.

Cunoștințele și abilitățile acumulate la disciplina Teoria economică vor servi ca fundament pentru formarea profesională a elevilor în cadrul următoarelor unități de curs:

- F.04.O.011 Teoria economică II (Macroeconomia);
- F.04.O.012 Bazele contabilității;
- F.05.O.014 Reglementarea prețurilor și a masei monetare;
- S.05.O.020 Firma de Exercițiu I;
- S.07.O.024 Finanțele întreprinderii;
- S.07.O.027 Analiza economico-financiară;
- S.08.O.028 Gestiunea financiară a întreprinderii.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei

Competența profesională din descrierea calificării: Cunoașterea, înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului finanțe și bănci, utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională.

Competențele profesionale specifice disciplinei:

- CS1. Delimitarea conceptelor și a modelelor economice în studierea proceselor și fenomenelor economice.
- CS2. Identificarea cererii și ofertei ca formă de legătură și coordonare a activității agenților economici.
- CS3. Aplicarea elasticității în analiza microeconomică.
- CS4. Aprecierea echilibrului consumatorului și producătorului în perioada lungă și scurtă de timp.
- CS5. Interpretarea relațiilor dintre costurile de producție și a condițiilor de maximizare a profitului.
- CS6. Estimarea activității firmei în condițiile concurenței perfecte și imperfecte.

IV. Administrarea disciplinei

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
			Total	Contact direct		Lucrul individual		
				Prelegeri	Practică/ Seminar			
F.03.O.010	Teoria economică I (Microeconomia)	3	90	45	15	30	examen	3

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
Microeconomia - domeniul științei economice	
Delimitarea conceptelor și a modelelor economice în studierea proceselor și fenomenelor economice: - definirea obiectului și metodelor de studiu a teoriei economice; - clasificarea nevoilor, bunurilor și resurselor economice; - estimarea costului de oportunitate.	1. Obiectul de studiu și metoda teoriei economice. 2. Nevoile umane, resursele și bunurile economice-caracteristica și tipologia lor. 3. Activitatea economică și fazele ei. 4. Problemele fundamentale ale economiei. Costul de oportunitate
Piața și mecanismul pieții	
Identificarea cererii și ofertei ca formă de legătură și coordonare a activității agenților economici: - determinarea trăsăturilor și funcțiilor pieței; - prezentarea grafică, analitică și tabelară a cererii și ofertei; - aprecierea rolului statului în stabilirea echilibrului economic.	1. Piața –trăsăturile și funcțiile ei. 2. Esența cererii. Modalitatea de determinare, funcția, formele, excepțiile. 3. Esența ofertei. Modalitatea de determinare, funcția, formele, excepțiile. 4. Echilibrul pieței. Modificarea. Factorii determinanți.
Elasticitatea cererii și ofertei	
Aplicarea elasticității în analiza microeconomică: - determinarea elasticității cererii în funcție de preț, venit, prețul altor bunuri; - determinarea elasticității ofertei.	1. Elasticitatea cererii după preț. 2. Elasticitatea cererii după venit și după prețul altor bunuri. 3. Elasticitatea ofertei. Tipurile elasticității.
Teoria comportamentului consumatorului	
Apreciera echilibrului consumatorului în perioada lungă și scurtă de timp: - descrierea modelului de comportament al consumatorului; - construirea curbei "preț - consum" și modelarea acesteia; - construirea curbei "venit - consum" și modelarea acesteia.	1. Elementele modelului de comportament al consumatorului. Noțiunea de utilitate. 2. Teoriile utilității. Tipuri de utilitate. 3. Curbe de indiferență și caracteristicile lor. Rata marginală de substituție. 4. Constrângerea bugetară. Decizia optimă a consumatorului.

Unități de competență	Unități de conținut
Teoria comportamentului producătorului	
<p>Aprecierea echilibrului producătorului în perioada lungă și scurtă de timp:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea sistemului factorilor de producție; - analiza izocoantei și particularitățile ei; - compararea procesului de producție în perioadă scurtă și lungă de timp; - determinarea combinației optime a factorilor de producție; - extinderea la scara producției. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Definirea producției. Funcția de producție și particularitățile ei. 2. Izocoante și harta izocoantelor. Substituirea factorilor de producție. 3. Procesul de producție în perioadă scurtă lungă de timp. 4. Extinderea la scară a producției.
Costurile de producție și posibilitatea obținerii profitului	
<p>Interpretarea relațiilor dintre costurile de producție și a condițiilor de maximizare a profitului</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conceptul și clasificarea costurilor de producție. 2. Costurile de producție în perioadă scurtă și lungă de timp. 3. Izocostul și echilibrul producătorului Efectul de extindere la scara producției. 4. Profitul – tipologia, factorii, maximizarea. Pragul de rentabilitate.
Întreprinderea în cadrul piețelor concurențiale.	
<p>Estimarea activității firmei în condițiile concurenței perfecte și imperfecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificarea particularităților concurenței perfecte și imperfecte; - analiza condițiilor de maximizare a profiturilor și a comportamentului strategic pe piața cu concurență imperfectă 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concurența - esența, funcțiile, clasificarea. 2. Întreprinderea în condițiile pieței cu concurență perfectă. 3. Întreprinderea în condițiile pieței de monopol și monopolistică. 4. Activitatea firmei pe piața oligopolistă

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul Individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Microeconomia - domeniul științei economice	10	5	1	4
2.	Piața și mecanismul pieții	13	6	2	5
3.	Elasticitatea cererii și ofertei	11	6	3	2
4.	Teoria comportamentului consumatorului	13	6	2	5
5.	Teoria comportamentului producătorului	15	8	2	5
6.	Costurile de producție și posibilitatea obținerii profitului	16	8	3	5
7.	Întreprinderea în cadrul piețelor concurențiale.	12	6	2	4
	Total	90	45	15	30

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Microeconomia – domeniul științei economice			
1.1 Costul de oportunitate. Posibilitățile de producție	Aplicații practice de calcul a costului de oportunitate.	Corectitudinea rezultatelor	săptămâna 1-3
2. Piața și mecanismul pieții			
2.1 Esența cererii. Modalitatea de determinare, excepțiile.	Investigarea cererii pentru bunuri și servicii (la alegere).	Prezentarea rezultatelor	săptămâna 4-6
3. Teoria comportamentului consumatorului			
3.1 Elementele modelului de comportament al consumatorului. 3.2 Constrângerea bugetară. Decizia optima a consumatorului.	3.1 Problemă rezolvată 3.2 Studiu de caz	Prezentarea și interpretarea rezultatelor; Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora	săptămâna 7-8

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
4. Costurile de producție și posibilitate obținerii profitului			
4.1 Costul de producție și pragul de rentabilitate.	Studiu de caz	Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat	săptămâna 9-11
5. Întreprinderea în cadrul piețelor concurențiale			
5.1 Comportamentul firmei în condițiile de concurență monopolistică și de oligopol în Republica Moldova	Proiect în grup: compararea strategiilor de stabilire a prețului pe diferite piețe.	Demonstrație, prezentarea și analiza probelor	săptămâna 12-14

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr. crt.	Unități de învățare	Lucrări practice
1.	Microeconomia - domeniu al științei economice	1. Analiza resurselor economice și rolul lor în dezvoltarea societății.
2.	Piața și mecanismul pieții	2. Modalitățile de formare și influență a echilibrului pieții. 3. Politica de prețuri în Republica Moldova.
3.	Elasticitatea cererii și ofertei	4. Aplicarea teoriei elasticității în analiza microeconomică.
4.	Teoria comportamentului consumatorului	5. Măsurarea utilității optimele a consumatorului.
5.	Teoria comportamentului producătorului	6. Aplicarea indicatorilor procesului de producție pe termen scurt și lung.
6.	Costurile de producție și posibilitatea obținerii profitului	7. Măsurarea costului, venitului, profitului întreprinderii.
7.	Întreprinderea în cadrul piețelor concurențiale	8. Modalități de stabilire a prețului pe piața cu concurență perfectă și imperfect.

IX. Sugestii metodologice

Una din cerințele majore ale învățământului modern este aceea de a forma la elevi a deprinderilor de studiu individual, care să dezvolte capacitatea de a gândi și acționa liber și

creativ. Modul de organizare a activității didactice în vederea formării la elevi a competențelor formulate în curricula disciplinară v-a fi stabilit de fiecare profesor în parte în funcție de specificul grupului de lucru, și cerințelor de conținut. Ca urmare, predarea și învățarea se vor realiza prin utilizarea celor mai adecvate metode, procedee și mijloace didactice care să stimuleze gândirea și trăirile elevului. Elevul trebuie să-și asume un rol activ, dezvoltându-și tehnici de învățare eficiente care sporesc șansele de reușită școlară și profesională. Pentru ca demersul profesorului și elevilor să aibă rezultat pozitiv este necesară adoptarea unei strategii de acțiune cât mai adecvate obiectivelor propuse, vârstei elevilor și specificului conținuturilor de însușit. Astfel, metodele și procedeele recomandate spre utilizare sunt: exercițiul, rezolvarea de problemă, studiul de caz, investigarea ș.a. În cadrul prelegerilor și seminarelor sunt recomandate pentru realizarea competențelor și scopului disciplinei utilizarea metodelor orientate pe elev combinate cu cele tradiționale. Rolul profesorului este cea de îndrumare, elevul este cel care se informează pentru a ajunge la crearea competențelor ce corespund calificării profesionale.

Tehnologiile didactice aplicate în procesul instructiv educativ vor fi indicate în proiectele didactice elaborate de profesor în funcție de specificul și particularitățile de vârstă ale elevilor.

Cunoștințele dobândite, deprinderile formate și valorile internalizate prin participarea la activitățile didactice permit elevilor identificarea și selectarea unor criterii în baza cărora să se poată raporta critic la realitatea economică, să exprime atitudini active, pozitive față de aspectele și problemele lumii reale. Importantă este și perspectiva interdisciplinară în abordarea didactică a disciplinelor economice, precum și contribuția semnificativă a acestora la formarea competențelor.

Cadrul didactic este în drept să selecteze tematica studiilor individuale recomandate precum și a lucrărilor practice. În proiectarea didactică de lungă și scurtă durată profesorul se va ghida de prezentul curriculum și v-a planifica ore de sinteză, evaluare și activități practice.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

În cadrul unității de curs se vor utiliza diferite forme de evaluare (verbală, scrisă, curentă etc.), pentru a asigura eficiența procesului de evaluare. Pentru evaluarea scrisă vor fi elaborate teste, fișe, exerciții etc., care au drept scop dezvoltarea la elevi a capacităților de sinteză și de sistematizare a cunoștințelor. Pornind de la specificul învățământului profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, se recomandă ca evaluarea să se bazeze pe produsele propuse pentru a fi elaborate:

Nr. crt.	Itemi	Criteriile de evaluare
1.	Exercițiu	<ul style="list-style-type: none"> - corectitudinea strategiei de rezolvare - corectitudinea aplicării formulelor; - corectitudinea rezultatelor; - modul de prezentare a rezultatelor;

		<ul style="list-style-type: none"> - modul de interpretare a rezultatelor
2.	Problema rezolvată	<ul style="list-style-type: none"> - înțelegerea problemei; - formularea și testarea ipotezelor; - stabilirea strategiei rezolutive, - reprezentarea și interpretarea rezultatelor.
3.	Demonstrație	<ul style="list-style-type: none"> - formularea de ipoteze. - corectitudinea ipotezei. - corectitudinea concluziei. - corectitudinea raționamentelor - calitatea expunerii textuale și grafice.
4.	Argumentare scrisă	<ul style="list-style-type: none"> - corectitudinea formulării temei; - selectarea și structurarea logică a argumentelor; - apelarea la propria experiență în explicarea supozițiilor; - utilizarea limbajului de specialitate, respectând normele lingvistice.
5.	Argumentare orală	<ul style="list-style-type: none"> - corectitudinea formulării temei; - Structurarea logică a tezelor propuse pentru discuție; - apelarea la propria experiență în argumentare; - utilizarea corectă a mijloacelor orale de exprimare.
6	Studiu de caz	<ul style="list-style-type: none"> - corectitudinea interpretării studiului de caz propus; - calitatea soluțiilor, ipoteze propuse; - corectitudinea lingvistică a formulării: - logica formulării; - rezolvarea corectă a problemei. - aprecierea critică, individualitatea răspunsurilor

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Pentru desfășurarea orelor teoretice și practice la microeconomie sunt necesare condițiile elementare cum sunt prezența scaunelor, meselor de școală, tablei, manuale. Este de dorit să fie calculatoare, proiector, ecran, acoperire wi-fi pentru utilizarea mijloacelor vizuale, prezentărilor, proiectelor, dar și practicarea unor simulări.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa
1.	Balan, Aliona. Microeconomie: comportamentul economic al consumatorului : (teorie și practică) / Aliona Balan [Carte tipărită]. - Chișinău : ASEM, 2007. –116 p.. Bibliogr.: p. 116. - ISBN978-9975-75-120-9.	Biblioteca CEEF
2.	Bălăceanu, Cristina. Microeconomie \ Cristina Bălăceanu, Claudia Benteoiu [Carte tipărită]. - București : Editura C. H. Beck, 2007. - 160 p.. Bibliogr.: p. 160. - ISBN978-973-115-034-5.	Biblioteca CEEF
3.	Bucos, Tatiana. Teorie economică : suport didactic [Text] / Vol. 1 : Microeconomie / Tatiana Bucos, Oxana Barbăneagră ; Academia de Studii Economice din Moldova, Catedra " Teorie și Politici Economice" [Carte tipărită]. - Chișinău : [s. n.], 2013. - 236 p.. - Bibliogr. : p. 236. - ISBN 978-9975-4361-4-4.	Biblioteca CEEF
4.	Hămuraru, Maria. Teorie economică. Microeconomie: concepte și aplicații / Maria Hămuraru, Victoria Țăruș, Valeriu Capsîzu, [Carte tipărită]. - Chișinău : USM, 2011. – 238 p.. Bibliogr: p.238. -ISBN978-9975-71-162-3.	Biblioteca CEEF
5.	Sârbu, Olga.Indicații metodice și teste la disciplina "Microeconomie": pentru studenții spec.: 361.1 – Contabilitate[Text] / Olga Sârbu, Elena Nirean. - Chișinău : UASM, 2011. – 81 p.. Bibliogr: p.81. -ISBN978-9975-64-204-0.	Biblioteca CEEF
6.	Teorie economică : [pentru uzul studenților] / col. de aut.: E. Feuraș [et al.] ; coord.: Aurelia Tomșa ; Academia de Studii Economice din Moldova, Cat. "Teorie și Politici Economice" [Carte tipărită]. - Chișinău : ASEM, 2012-. - vol.	Biblioteca CEEF
7.	Trofimov, Victoria. Teorie economică. Microeconomie / Victoria Trofimov et al. ; MOLDCOOP ; Univ. Cooperatict-Comercială din Moldova [Carte tipărită]. - Chișinău : UCCM, 2013. - 187 p.. - Bibliogr.: p.182-187. - ISBN 978-9975-114-36-3.	Biblioteca CEEF
8.	www.bnm.md	Biblioteca CEEF
9.	www.chamber.md	
10.	www.statistica.md	